

Innhold

Forord	5
<i>Kapittel 1</i>	
Dialogens forutsetninger	11
<i>Per Arneberg og Bjørn Overland</i>	
Den genuine dialogen	12
Kommunikasjon som sirkulære prosesser	13
Dialogens mål	16
Dialogens etiske grunnlag	17
Dialogens grunnfaktorer	18
Å prøve å forstå den andre	19
Å tro at den andre snakker sant	20
Å ikke innhente opplysninger som maktmiddel	21
Å ha tid til samtale og refleksjon	22
Å stille åpne spørsmål	24
Å være bevisst et asymmetrisk forhold	27
Å si nei til indoktrinering og ja til objektivitet	30
Avslutning	31
Litteratur	32
<i>Kapittel 2</i>	
Betydningen av å oppdage og anerkjenne elevbidrag	35
<i>Anne Rose Røsbak Feragen</i>	
Innledning	35
Lærerens særegne posisjon i klasserommet	38
Kunnskapsasymmetri	38
Pygmalion-effekten	40
Anerkjennelsesteori	43
Fortolkning	45

INNHold

Hermeneutikk.....	45
Bekreftelsesfellen.....	46
Barrierer mot bekreftelsesfellen.....	47
Ta styring over fortolkningsprosessen.....	47
Arbeid for et godt læringsmiljø.....	51
Avslutning.....	53
Litteratur.....	55

Kapittel 3

Følelsenes rolle i samtaler om kontroversielle og sensitive

temaer	57
<i>Emil Sætra og Beate Goldschmidt-Gjerløw</i>	
Innledning.....	57
Forskning om kontroversielle temaer og følelser i undervisningen.	58
Politiske følelser og anerkjennende pedagogikk.....	61
Metode.....	66
Trygghet og tillit.....	67
Frykt og utrygghet.....	68
Sinne.....	70
Avsluttende refleksjoner.....	74
Litteratur.....	75

Kapittel 4

Profesjonelle kollegasamtaler som grunnlag for utvikling av undervisningspraksis.....

<i>Kirsten Foshaug Vennebo og Marit Aas</i>	
Innledning.....	79
Kollegasamtaler i lys av profesjonelle læringsfellesskap.....	80
Inspirasjonskilder for utforming av kollegasamtalemodellen.....	84
Teorien om ekspansiv læring.....	84
Gruppecoaching.....	87
Metodisk tilnærming.....	89
Modell for kollegasamtaler.....	90
Å ramme inn samtalen.....	91
Å åpne opp for synpunkter og argumenter.....	92
Å utvikle en felles gruppeforståelse.....	95
Å oppsummere samtalen og lage plan for handling.....	97
Drøfting.....	98

Avslutning.....	100
Litteratur	101

Kapittel 5

Den dialogiske samtalens betydning for et godt psykososialt miljø.....	104
---	------------

Emilie Kinge

Innledning.....	104
Det psykososiale miljøet i en skole for alle	106
Omfanget av barn og unge som strever	108
Flere barn utsettes for vold.....	109
Den dialogiske samtalen	110
Målet med dialogiske samtaler	110
Den dialogiske samtalens betydning for det psykososiale miljøet	111
Om å gi følelsene et språk.....	112
Snakk om skam	114
Snakk om håp	115
Snakk om selvfølelse og om verdien av forskjellighet og mangfold.....	117
Vi kommer for sent inn	118
Trygghetsskapende dialogiske samtaler med barn og unge	119
Hvordan legge til rette for dialogiske samtaler?	122
Om relasjonelle kvaliteter i dialogiske samtaler.....	124
Empati.....	124
Mentalisering	124
Avslutning.....	125
Litteratur	127

Kapittel 6

Den vanskelige samtalen – lærers arbeid når elever vekker bekymring	131
--	------------

Sidsel Germeten

Innledning.....	131
Fremgangsmåte og metode for analyser	133
Kunnskapsgrunnlag og sentrale begreper	134
Inkludering, tilpasset opplæring og prinsippet om barnets beste	134

INNHold

Aktivitetsplikten	135
Personvern og taushetsplikt	137
Samtykke til å viderebringe opplysninger.....	138
Opplysningsplikt og opplysningsrett.....	139
Områder der lærere kan møte utfordringer	141
Diskusjon.....	144
Læreres plikter og profesjonelt skjønn.....	144
Tidlig innsats og mildeste inngreps prinsipp	146
Når skal foreldre ikke involveres i saker der lærer har bekymring for et barn?	147
De grunnleggende prinsippene for en god dialog med elever og foreldre.....	148
Oppsummering og avslutning	150
Litteratur	153
<i>Kapittel 7</i>	
Læreren som deltaker i veiledningssamtaler	155
<i>Inger Ulleberg og Heidi Mjelve</i>	
Innledning.....	155
Hva er veiledning?.....	157
Om det uforutsigbare	158
Om praktisk yrkesteorier	159
Dialog og veiledning.....	160
Ekspertveiledning eller prosessveiledning.....	161
Om ulike veisøkerroller	162
Kollegaveiledning	163
Veiledning til nyutdannede lærere	163
Veiledning fra faglig ressursperson	164
Veiledning fra PPT	165
Dimensjoner i veiledningssamtalen	166
Ekspert- eller prosessveiledning	166
Partenes forventninger - avklaringsamtaler.....	169
Eierskap til veiledningen	173
Pålagt eller frivillig veiledning	175
Avslutning.....	179
Litteratur	180
Forfatteromtaler	183